

بررسی و تحلیل گروه مشاوران کیش

چشم‌انداز معدن و صنایع معدنی

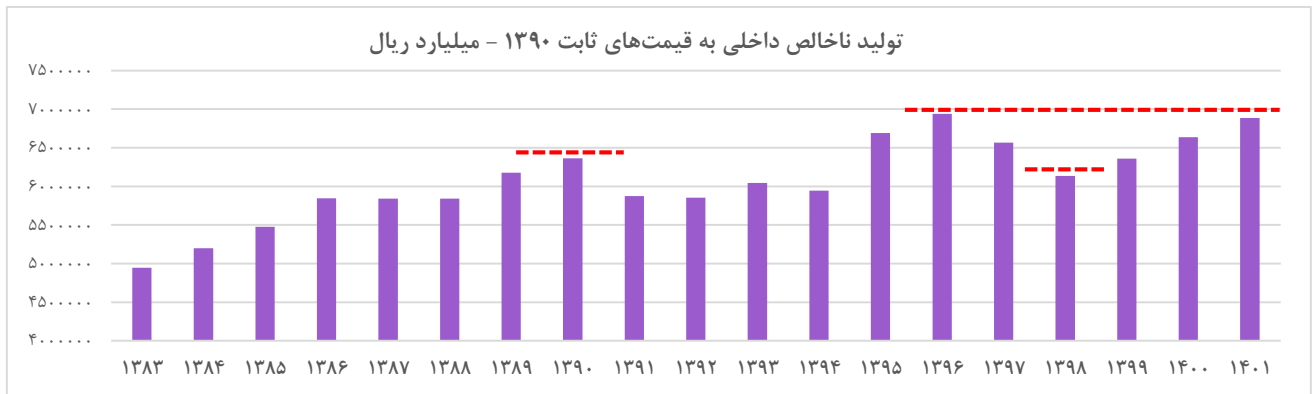
۳۱ خرداد ۱۴۰۲

اقتصاد ایران در یک نگاه

• رشد اقتصادی

بر اساس آمارهای بانک مرکزی، رشد اقتصادی ایران در سال ۱۴۰۱ برابر با ۴ درصد بود. طی سال گذشته، بخش‌های صنایع، خدمات، نفت و کشاورزی، به ترتیب بیشترین سهم را در رشد اقتصادی داشتند. رشد اقتصادی در سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ به ترتیب برابر با ۴.۴ درصد و ۴ درصد بود که به معنی خروج ملایم اقتصاد از رکود عمیق سالیان گذشته است.

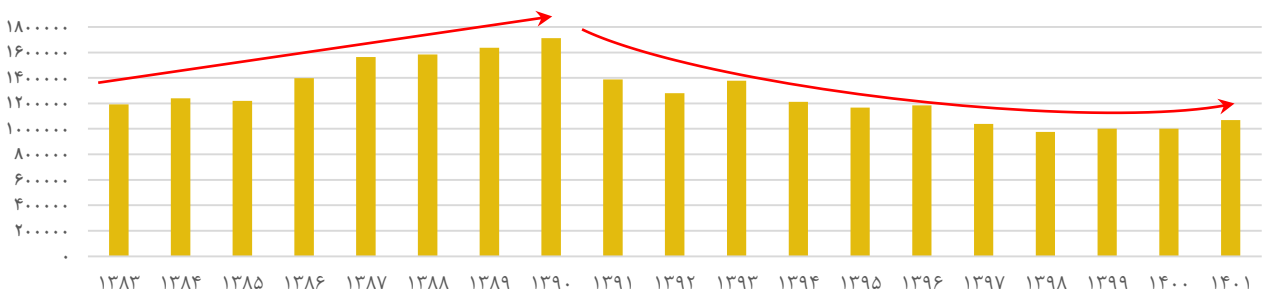

• تشکیل سرمایه

روند تشکیل سرمایه ثابت، پس از یک دهه رکود و کاهش مستمر، از سال ۱۴۰۱ با رشد مثبت و افزایش نسبی همراه بوده است. رشد تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در سال ۱۴۰۱ برابر با ۶.۷ درصد بوده است.

بررسی حساب‌های ملی نشان می‌دهد که میانگین رشد سالانه تشکیل سرمایه ثابت، طی سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۴۰۰ برابر با ۱- درصد بود. به همین دلیل، با وجود رشد مثبت تشکیل سرمایه ثابت در سال گذشته، هنوز میزان تشکیل سرمایه سالانه به روند بلندمدت بازنگشته است. طبق آمار حساب‌های ملی، میزان تشکیل سرمایه ثابت به قیمت‌های واقعی در سال ۱۴۰۱ حدوداً ۴۰ درصد کمتر از میزان تشکیل سرمایه سالانه در سال ۱۳۹۰ بود. بازگشت به روند بلندمدت، نیازمند رشد بالا و مستمر سرمایه‌گذاری است.

روند تشکیل سرمایه ثابت ناخالص به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۹۰ - میلیارد ریال

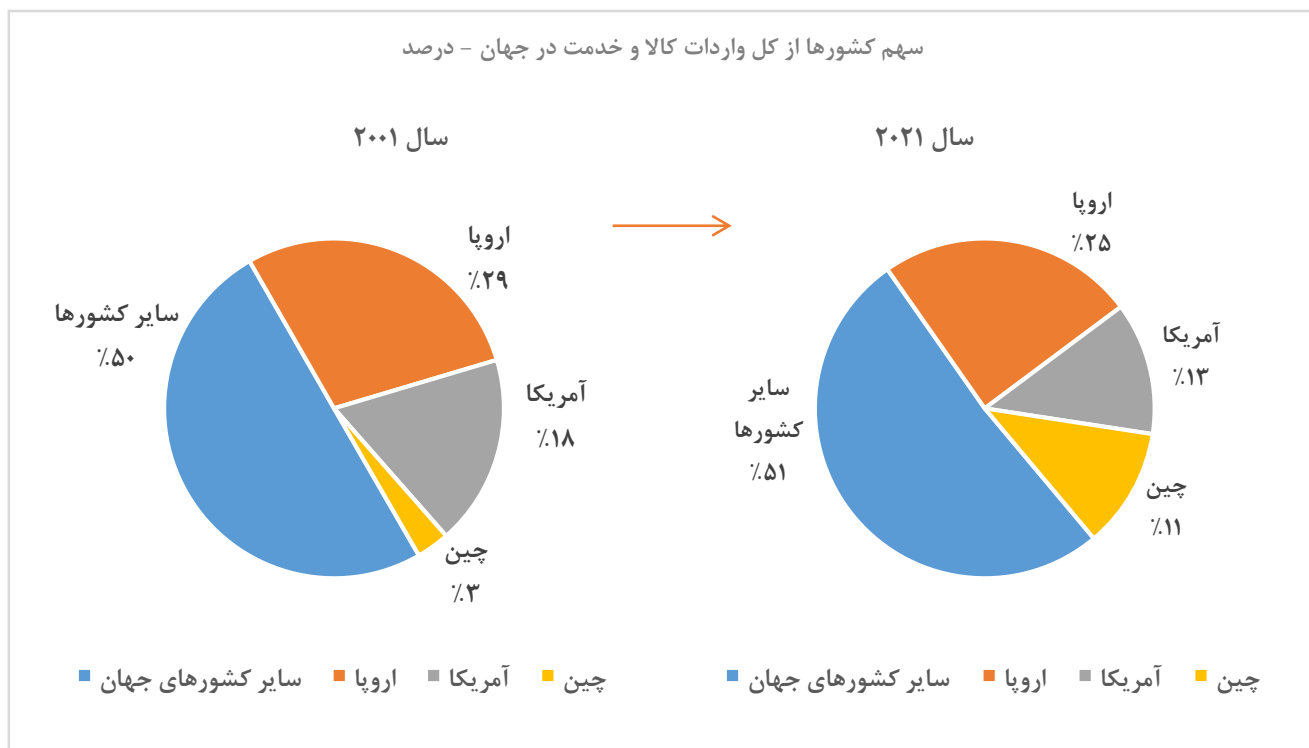
متغیرهای کلان اقتصاد ایران

۱۴۰۱	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	
۴,۰	۴,۴	۳,۶	- ۶,۵	رشد اقتصادی (درصد)
۶,۷	۰,۰	۲,۵	- ۵,۹	رشد تشکیل سرمایه ثابت (درصد)
۸,۷	۳,۹	- ۰,۴	- ۷,۷	رشد مصرف خصوصی (درصد)
۳۱,۱	۳۹	۴۰,۶	۳۱,۳	رشد نقدینگی (درصد)
۴۶,۵	۴۶,۲	۴۷,۱	۴۱,۲	نرخ تورم (درصد)
۵۳,۲	۴۸,۶	۳۵	۴۱,۴	صادرات گمرکی غیرنفتی (میلیارد دلار)
۵۹,۷	۵۳	۳۸,۹	۴۳,۷	واردات گمرکی (میلیارد دلار)

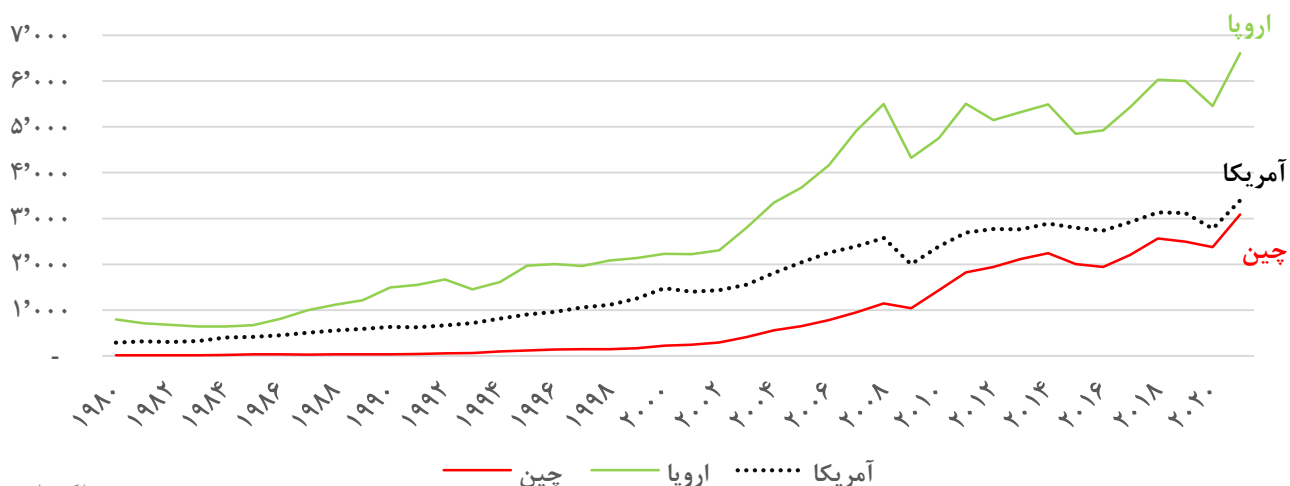
اقتصاد جهان در یک نگاه

• واردکنندگان عمده جهان

بر اساس آمار بانک جهانی، در سال ۲۰۲۱، به ترتیب کشورهای آمریکا، چین، آلمان، ژاپن، فرانسه، بریتانیا و هند، بزرگترین بازارهای هدف و بزرگترین واردکنندگان جهان بودند. در مجموع، سهم آمریکا و اروپا از واردات جهان طی دو دهه گذشته کاهش یافته است. در مقابل سهم چین از کل واردات جهان به ۱۱ درصد افزایش یافته و در سال‌های اخیر به عنوان یکی از بازارهای هدف عمده در جهان مطرح شده است. سهم منطقه غرب آسیا و شمال آفریقا (MENA) از کل واردات جهان برابر با ۴.۶ درصد است که نسبت به روند تاریخی تغییر چندانی نداشته است.

سهم مناطق از کل واردات کالا و خدمت جهان - میلیارد دلار

منبع: بانک جهانی

سهم چین از واردات جهان طی چهار دهه گذشته با شتاب افزایش یافته و اقتصاد چین سهمی نزدیک به آمریکا از کل واردات جهان دارد. با وجود افزایش پرشتاب سهم چین و افزایش نسبی سهم آمریکا از واردات جهان، همچنان اروپا بزرگترین بازار هدف جهان است.

عملکرد بخش صنعت و معدن

ارزش افزوده بخش صنعت، طی سال ۱۴۰۱ رشدی برابر با ۹.۵ درصد داشت که بیش از میانگین رشد اقتصادی است. به طور خاص رشد ارزش افزوده بخش صنعت در فصل چهارم سال گذشته به ۱۳.۵ درصد بالغ شد که در مقایسه با رشد دوره‌های گذشته قابل توجه است.

ارزش افزوده بخش معدن که در سال ۱۴۰۰ رشد منفی داشت، در سال ۱۴۰۱ نسبت به دوره مشابه سال قبل، رشد اندکی معادل ۱.۱ درصد داشت.

رشد ارزش افزوده بخش صنعت و معدن (درصد)

۱۴۰۱					۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	
کل سال	فصل ۴	فصل ۳	فصل ۲	فصل ۱					
۱,۱	۰,۸	۴,۱	۵,۴	۱,۱	- ۰,۴	۲,۳	۱,۹	۱,۰	رشد ارزش افزوده بخش معدن
۹,۵	۱۳,۵	۱۰,۲	۱۱,۵	۲,۰	۳,۳	۸,۱	۲,۱	- ۸,۰	رشد ارزش افزوده بخش صنعت
۴,۰	۵,۳	۴,۹	۳,۹	۱,۹	۴,۴	۳,۶	- ۶,۵	- ۵,۴	رشد ارزش افزوده کل اقتصاد

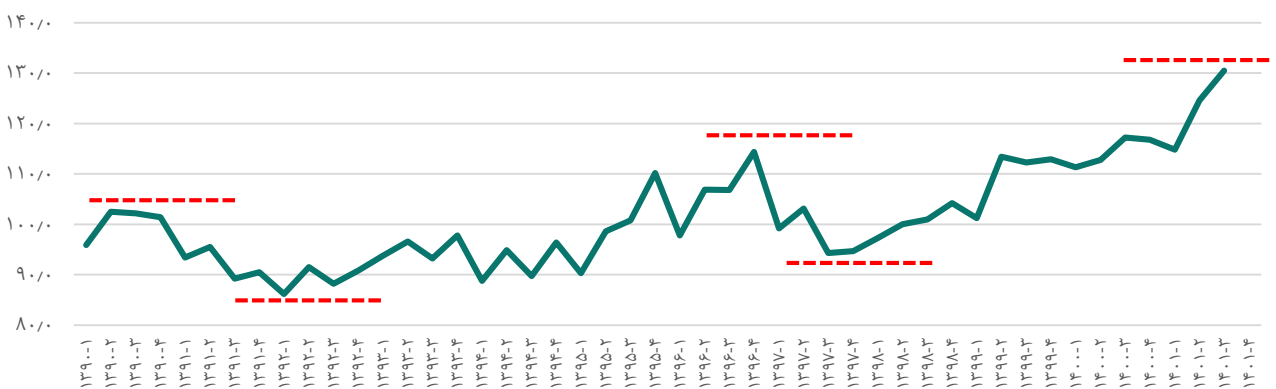
در سال جاری، طی ماه اردیبهشت، شرکت‌های بورسی تولیدکننده «فلزات اساسی» و «کانی‌های غیرفلزی» به ترتیب ۲.۵ درصد و ۲.۱ درصد افزایش تولید داشتند. البته لازم به ذکر است که شاخص تولید شرکت‌های مذکور در فروردین ماه سال جاری نسبت به سال گذشت با کاهش مواجه شده بود.

همجهت با روند رشد تولید شرکت‌های تولیدکننده فلزات اساسی در اردیبهشت، موجودی انبار این شرکت‌ها در سه ماه منتهی به اردیبهشت ۲ درصد کاهش یافته و موجودی انبار شرکت‌های مذکور طی اردیبهشت سال جاری نیز ۵.۵ درصد کاهش یافته است که نشان دهنده افزایش تقاضا برای محصولات فلزات اساسی است.

موجودی انبار شرکت‌های بورسی تولیدکننده کانی‌های غیرفلزی در سه ماه منتهی به اردیبهشت افزایش نامحسوسی معادل ۰.۰۵ درصد داشته است.

شاخص قیمت محصولات شرکت‌های بورسی تولیدکننده فلزات اساسی و کانی‌های غیرفلزی در اردیبهشت سال جاری نسبت به ماه مشابه سال قبل، ۳۹.۶ و ۵۲ درصد افزایش داشت که این افزایش بیش از متوسط کل صنعت است.

شاخص تولید کارگاه‌های صنعتی (۱۳۹۵=۱۰۰)

بررسی سری زمانی تاریخی شاخص تولید کارگاه‌های بزرگ (۱۰۰ نفر کارکن و بیشتر)، نشان می‌دهد که طی ده سال گذشته عمیق‌ترین رکود تولید کارگاه‌های بزرگ صنعتی طی سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ بوده است. دوره رکود صنعتی بعدی طی سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ اتفاق افتاد.

سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ دوره خروج از رکود کارگاه‌های بزرگ صنعتی بود. از ابتدای ۱۴۰۱، اغلب صنایع بزرگ با افزایش تولید مواجه شده‌اند.

طی سال ۱۴۰۱، بیشترین رشد تولید مربوط به خودرو، محصولات یارانه‌ای و الکترونیکی، منسوجات بوده است. گروه دارو و فراورده‌های دارویی جزء معدود گروه‌هایی بود که نسبت به سال گذشته با رکود و کاهش تولید مواجه شد.

مرور بازارهای جهانی

متوسط قیمت اقلام معدنی و فلزات

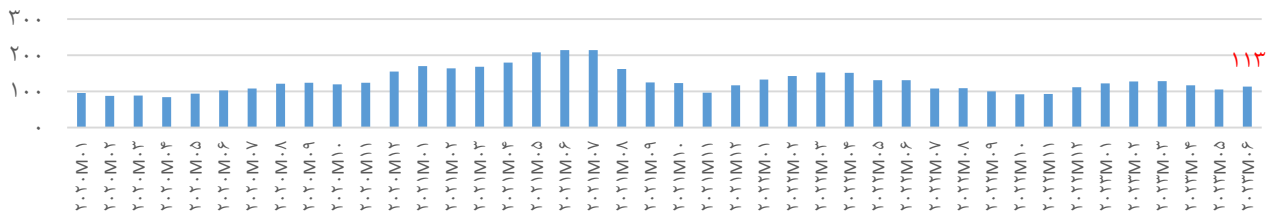
پیش بینی سال			عملکرد ماه	اقلام معدنی و فلزات
رشد	متوسط قیمت ۲۰۲۴	متوسط قیمت ۲۰۲۳	متوسط قیمت ماه June ۲۰۲۳	
- ۴,۳	۱۱۰	۱۱۵	۱۱۳,۵	سنگ آهن (\$/dmt)
- ۵,۹	۸۰۰۰	۸۵۰۰	۸۳۹۷	مس (\$/mt)
+ ۲,۱	۲۴۵۰	۲۴۰۰	۲۱۸۵	آلومینیوم (\$/mt)
- ۳,۶	۲۷۰۰	۲۸۰۰	۲۳۷۵	روی (\$/mt)
- ۴,۸	۲۰۰۰	۲۱۰۰	۲۱۲۳	سرب (\$/mt)
- ۹,۱	۲۰۰۰۰	۲۲۰۰۰	۲۱۲۳۳	نیکل (\$/mt)
+ ۲,۱	۲۴۵۰۰	۲۴۰۰۰	۲۷۲۱۷	قلع (\$/mt)
- ۷,۹	۱۷۵۰	۱۹۰۰	۱۹۴۳	طلا (\$/toz)
+ ۵	۱۰۵۰	۱۰۰۰	۹۷۱	پلاتین (\$/toz)
- ۴,۳	۲۲	۲۳	۲۳,۴	نقره (\$/toz)
- ۲۲,۵	۱۵۵	۲۰۰	۱۳۹,۴	زغال سنگ - استرالیا (\$/mt)
+ ۲,۴	۸۶	۸۴	۷۴,۹	نفت خام - برنت (\$/mt)
- ۱۱,۱	۱۶	۱۸	۱۳,۱۷	LNG - ژاپن (\$/mmbtu)
- ۱۰,۵	۱۷	۱۹	۱۰,۳۵	گاز طبیعی - اروپا (\$/mmbtu)

منبع: بانک جهانی

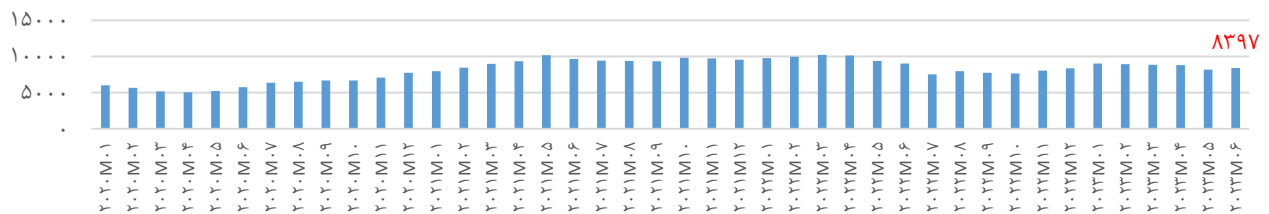
شاخص قیمت بانک جهانی به قیمت‌های ثابت (۲۰۱۰=۱۰۰)

پیش بینی			عملکرد	شاخص قیمت فلزات و معادن
رشد	متوسط قیمت ۲۰۲۴	متوسط قیمت ۲۰۲۳	متوسط قیمت ماه June ۲۰۲۳	
- ۳,۴	۱۰۱,۸	۱۰۵,۳	۱۰۱,۲	شاخص قیمت فلزات و معادن
- ۳,۲	۱۰۷,۹	۱۱۱,۵	۱۰۶,۷	شاخص قیمت فلزات اساسی
- ۷,۲	۱۳۴	۱۴۴,۳	۱۴۷,۴	شاخص قیمت فلزات گران بها
+ ۰,۱	۱۱۳,۳	۱۱۳,۲	۹۵,۲	شاخص قیمت انرژی

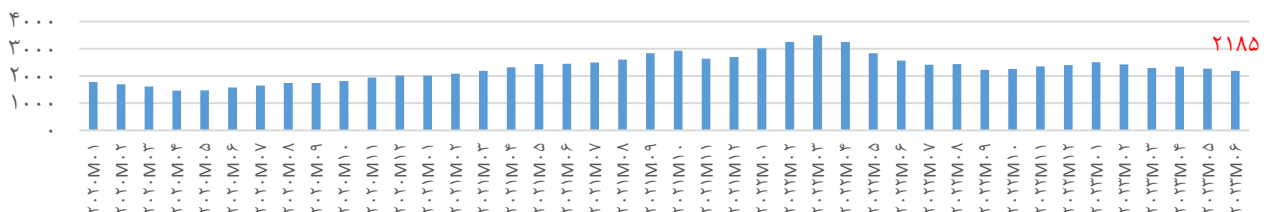
مرور بازارهای جهانی قیمت ماهانه سنگ آهن (\$/dmt)

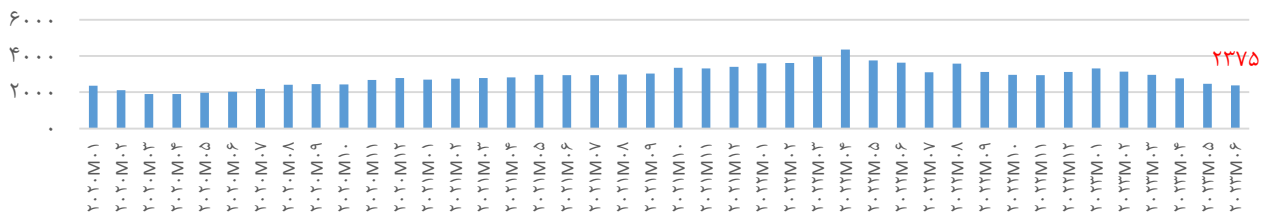
قیمت ماهانه مس (\$/mt)

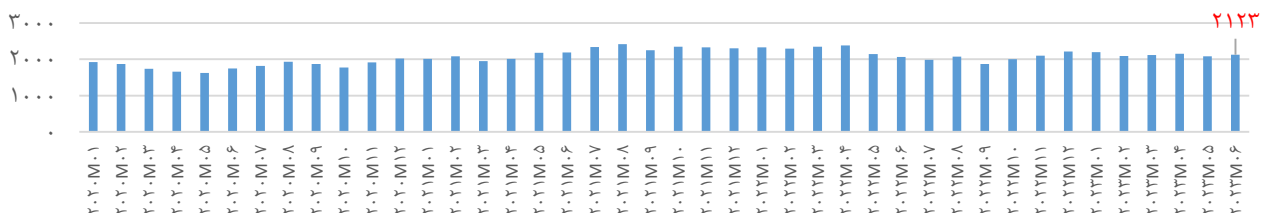
قیمت ماهانه آلومینیوم (\$/mt)

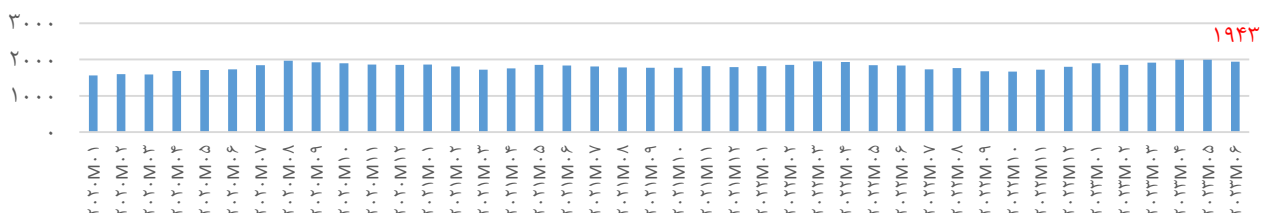
قیمت ماهانه روی (\$/mt)

قیمت ماهانه سرب (\$/mt)

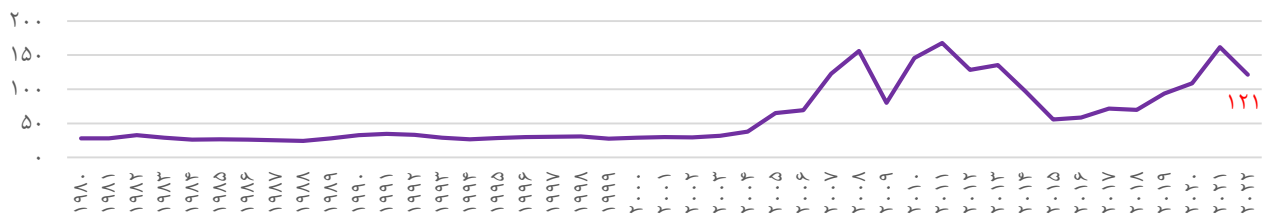

قیمت ماهانه طلا (\$/toz)

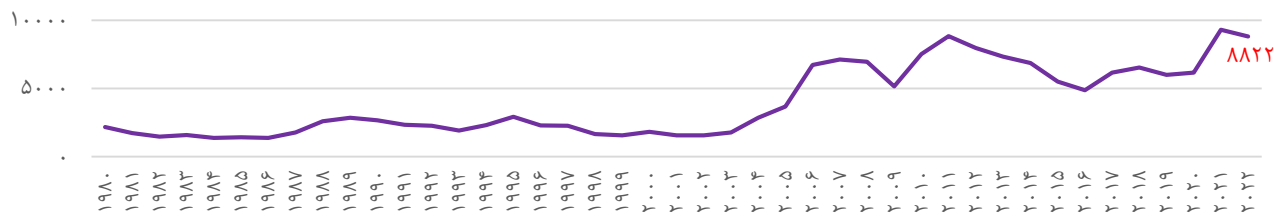

مرور بازارهای جهانی

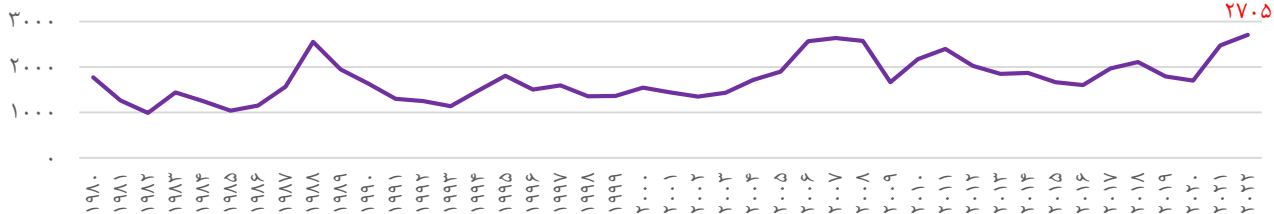
سری زمانی سالانه قیمت سنگ آهن (\$/dmt)

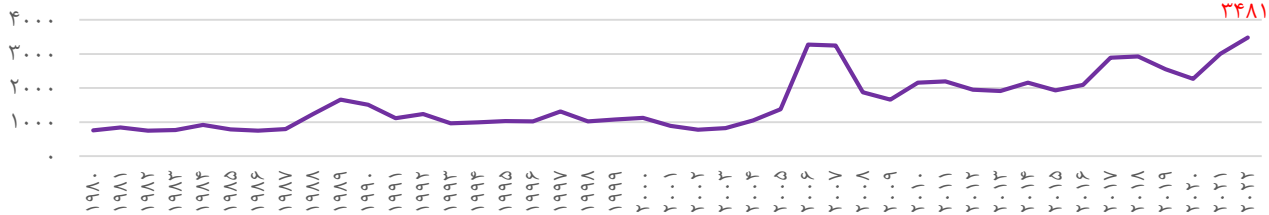
سری زمانی سالانه قیمت مس (\$/mt)

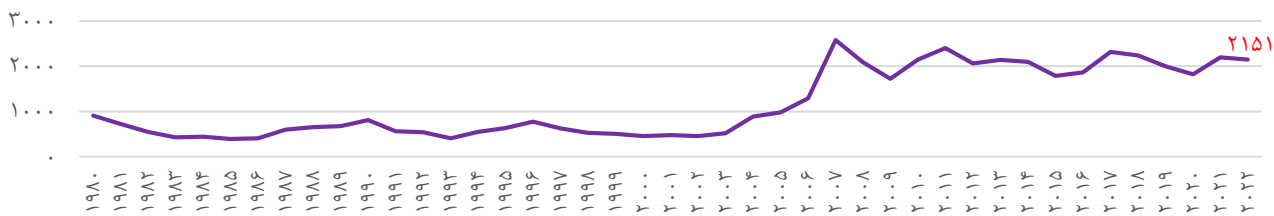
سری زمانی سالانه قیمت آلومینیوم (\$/mt)

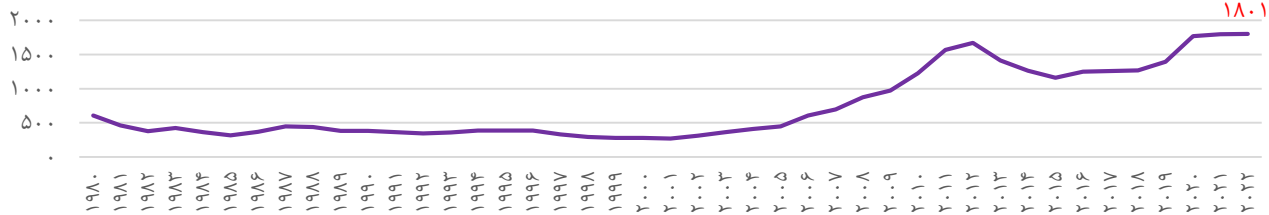
سری زمانی سالانه قیمت روی (\$/mt)

سری زمانی سالانه قیمت سرب (\$/mt)

سری زمانی سالانه قیمت طلا (\$/toz)

تحلیل KCG

بعد از رکود عمیق سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۳۹۹، به تدریج از سال ۱۴۰۰ شواهد خروج ملایم اقتصاد از رکود و افزایش انگیزه برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی قابل مشاهده است که بخشی از آن ناشی از احیای فعالیت‌های اقتصادی بعد از رکود ناشی از کرونا و بخشی نیز در اثر کاهش نسبی اثرات تحریم‌های خارجی و افزایش صادرات نفتی و غیرنفتی کشور است. با وجود خروج نسبی اقتصاد از رکود عمیق سال‌های گذشته، در سال جاری نیز کماکان کسب و کار بنگاه‌های اقتصادی و پایداری رشد اقتصادی در معرض تهدید و ریسک‌های مختلفی قرار دارد.

• ریسک‌ها و تهدیدهای مهم

بی‌ثباتی اقتصاد کلان؛ طی چهار سال گذشته، اقتصاد کشور با نرخ رشد نقدینگی بالای ۳۰ درصد و تورم بیش از ۴۰ درصد مواجه بوده است. با وجود کاهش نسبی رشد نقدینگی در ماه اخیر، با توجه به شواهد موجود در کوتاه‌مدت عواملی مانند ناترازی بودجه عمومی، ناترازی بانک‌ها و صندوق‌های بازنشستگی، رشد نقدینگی، تورم بالا و نوسانات نرخ ارز، کماکان به عنوان عوامل بی‌ثبات‌کننده اقتصاد کلان ظاهر خواهد شد و عملکرد بنگاه‌های اقتصادی را تحت تأثیر قرار خواهد داد.

استهلاک دارایی‌ها؛ یکی از مهم‌ترین تهدیدهای بخش معادن و صنایع معدنی کشور، استهلاک دارایی‌های ثابت در این بخش است. روند استهلاک ماشین‌آلات و تجهیزات در این بخش، بیش از سایر بخش‌های اقتصادی بوده است. از سال ۱۳۹۳ به بعد، نرخ رشد موجودی سرمایه ثابت خالص در بخش معادن مستمراً کاهش یافته است به طوری که ارزش موجودی سرمایه ثابت خالص معادن در پایان سال ۱۴۰۰ به میزان ۱۶ درصد کمتر از سال ۱۳۹۳ بوده است. به بیان دیگر، طی یک دهه گذشته، نه تنها ظرفیت‌های تولیدی (ماشین‌آلات، تجهیزات، تأسیسات، فناوری و ...) در بخش معادن کشور افزایش نیافته بلکه ظرفیت‌های موجود نیز کاهش یافته است. در بخش صنایع معدنی نیز، افت ظرفیت‌های تولیدی طی سال‌های گذشته مشاهده می‌شود.

تنگنای مالی؛ تأمین مالی سرمایه در گردش بنگاه‌های اقتصادی، همچنان یکی از مهم‌ترین چالش‌ها در کوتاه‌مدت خواهد بود. عواملی مانند افزایش نرخ ارز و افزایش هزینه مواد اولیه، افزایش هزینه تولید و افزایش نیاز به سرمایه در گردش و همچنین محدودیت بانک‌ها در پرداخت تسهیلات به علت سیاست کنترل ترانزنامه بانک‌ها، مشکلات تأمین سرمایه در گردش بنگاه‌های اقتصادی را تشدید کرده است.

مشکلات تأمین برق و گاز؛ ضعف زیرساخت‌های تأمین برق در تابستان و تأمین گاز در زمستان و مدیریت مصرف اقلام مذکور و سهمیه‌بندی آن در ایام اوج مصرف برای صنایع انرژی‌بر، در سال جاری نیز مشکلاتی را برای شرکت‌های تولیدی در بخش معادن و صنایع معدنی ایجاد خواهد کرد.

محیط کسب و کار؛ بخش معادن و صنایع با چالش‌هایی مانند قیمت‌گذاری محصول، بی‌ثباتی سیاست‌های ارزی و بی‌ثباتی مقررات و ضوابط تجاری مواجه است که یک چالش مهم برای این بخش محسوب می‌شود.

تحریم‌ها؛ اگر چه میزان اثرگذاری تحریم‌های خارجی در سال جاری در مقایسه با سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۳۹۹ به طور نسبی کمتر شده است و چشم‌انداز بهبود روابط با کشورهای همسایه وجود دارد ولی با اینحال، وضعیت موجود در سال جاری نیز تا حدودی به عنوان یک چالش در جذب سرمایه و فناوری خارجی و صادرات محصول محسوب می‌شود.

• فرصت‌ها و مزیت‌های مهم

بهبود تعاملات خارجی؛ مذاکرات سیاسی با همسایگان و تجدید روابط سیاسی و اقتصادی با کشورهای همسایه، فرصت مهمی برای توسعه بازارهای صادراتی و تسهیل تجارت خارجی برای محصولات بخش معادن و فلزات خواهد بود.

رونق فعالیت‌های ساختمانی؛ پس از رکود عمیق فعالیت‌های ساختمانی در سال ۱۴۰۰، به تدریج از فصل دوم سال ۱۴۰۱ فعالیت‌های ساختمانی از رکود خارج شده است؛ به طوری که رشد ارزش افزوده بخش ساختمان در فصل دوم و سوم سال ۱۴۰۱ به ترتیب به ۳.۵ و ۶.۸ درصد رسید. الزام بانک‌ها به اجرای تکالیف مقرر در قانون جهش تولید مبنی بر پرداخت ۲۰ درصد از تسهیلات بانکی به بخش مسکن موجب افزایش سهم تسهیلات مسکن از کل تسهیلات پرداختی بانک‌ها شده که آن نیز به افزایش فعالیت‌های ساختمانی منجر خواهد شد. افزایش فعالیت‌های ساختمانی موجب افزایش تقاضا برای نهاده‌های ساختمانی شامل فولاد، سیمان و سایر کانی‌های غیرفلزی طی سال جاری خواهد شد.

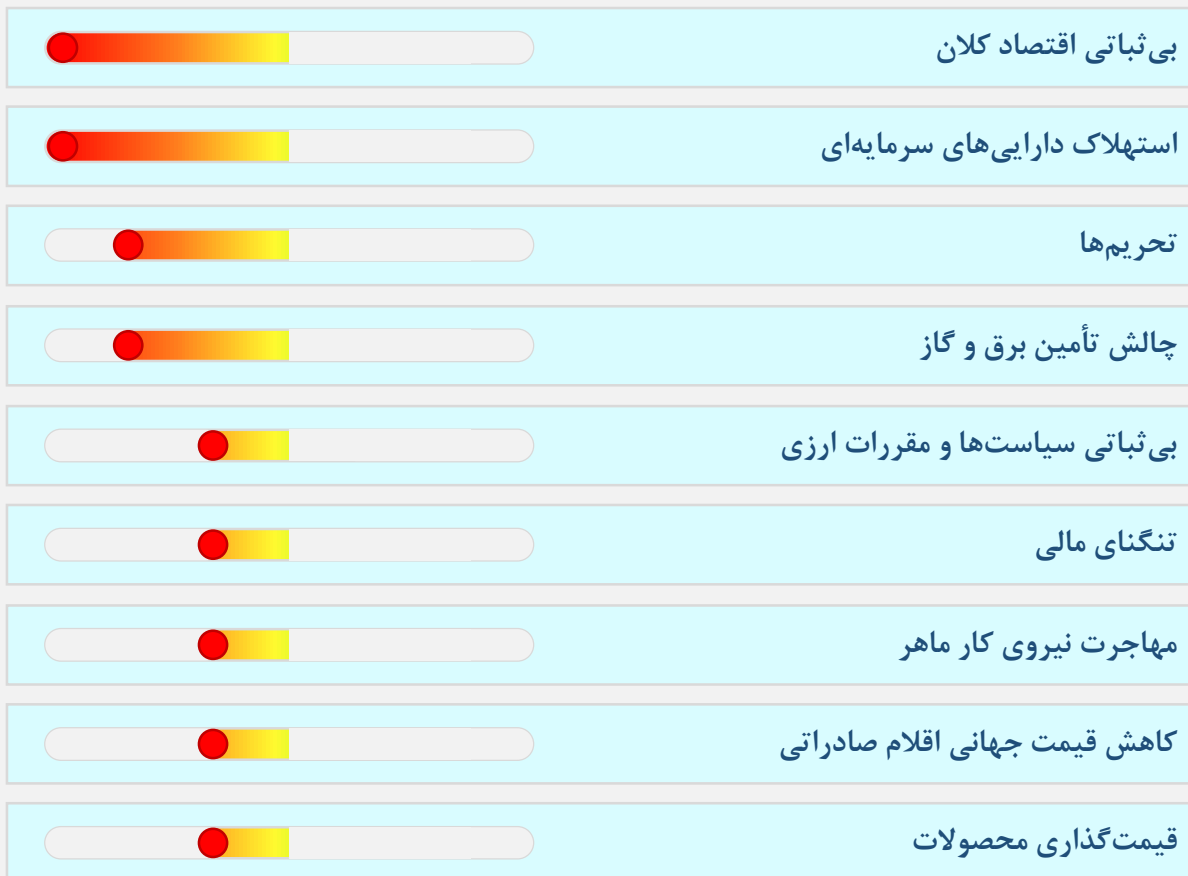
رشد تولید خودرو؛ شاخص شرکت‌های بورسی نشان می‌دهد که تولید و فروش شرکت‌های خودروسازی در سال ۱۴۰۱ نسبت به سال قبل به ترتیب ۴۱.۶ درصد و ۴۹ درصد افزایش داشته است. با توجه به رشد قابل توجه ساخت خودرو و قطعات در سال گذشته و احتمال تداوم آن در سال جاری، افزایش تقاضای فولاد برای زنجیره خودرو و قطعات در سال جاری مورد انتظار است.

عوامل موثر بر کسب و کار بخش معادن و صنایع معدنی در سال ۱۴۰۲

فرصت‌ها و مزیت‌های مهم

ریسک‌ها و تهدیدهای مهم

منابع و مأخذ

- واحد مطالعات گروه مشاوران کیش.
- پژوهشکده پولی و بانکی؛ گزارش ماهانه تولید صنعتی، خرداد ۱۴۰۲.
- بانک مرکزی؛ حساب‌های ملی و گزیده آمارهای اقتصادی.
- مرکز آمار ایران؛ آمارهای مختلف.
- مرکز پژوهش‌های مجلس؛ پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران، اردیبهشت ۱۴۰۲.
- اتاق بازرگانی ایران؛ طرح شاخص مدیران خرید، اردیبهشت ۱۴۰۲.
- International Monetary Fund, World Economic Outlook, April ۲۰۲۳.
- Regional Economic Outlook - Middle East and Central Asia, April ۲۰۲۳.
- World Bank Data, July ۲۰۲۳.
- UNCTAD, The World Investment Report ۲۰۲۲.

معرفی اجمالی این محصول:

کارشناسان KCG، بر اساس آخرین آمارها و شاخص‌های معتبر داخلی و بین‌المللی به صورت ماهانه آخرین وضعیت شاخص‌های کلان، شاخص‌های بخشی، آمارهای بین‌المللی و وضعیت بازار محصولات اصلی را به همراه تحلیل عوامل موثر بازار تهیه و ارائه می‌کنند.

مزایا برای مشتریان:

- اطلاع از آخرین وضعیت متغیرهای اقتصادی داخلی و خارجی
- اطلاع از آخرین پیش‌بینی‌ها از قیمت محصولات اصلی
- اطلاع از فرصت‌ها، تهدیدها و ریسک‌های پیش‌روی صنعت

مشتریان این محصول:

- مدیران عامل بنگاه‌های بزرگ
- تحلیل‌گران
- سرمایه‌گذاران
- برنامه‌ریزان و مدیران ریسک شرکت‌ها
- شرکت‌های تأمین سرمایه و مشاوران مالی

گروه مشاوران کیش

شریک راهبردی رهبران صنعت کشور و بنگاه‌های بزرگ پیشرو

معرفی گروه مشاوران کیش

شرکت «گروه مشاوران اندیشه‌ورز مشکلات کیش» یک شرکت خصوصی است که مأموریت آن، ارائه انواع خدمات مشاوره‌ای و تخصصی به شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی در زمینه‌های سرمایه‌گذاری، توسعه کسب و کار، توسعه بازار، فناوری مالی، مدیریت زنجیره تأمین، تحلیل، پژوهش‌های کاربردی و آموزش‌های تخصصی است.

نشانی دفتر مرکزی: جزیره کیش، خیابان رودکی، ساختمان اداری دیپلمات، طبقه سوم، واحد ۳۱۵
تلفن: ۰۷۶ ۴۴۴۶۱۰۰۷

Kish Consultants Group

www.kishgroup.net